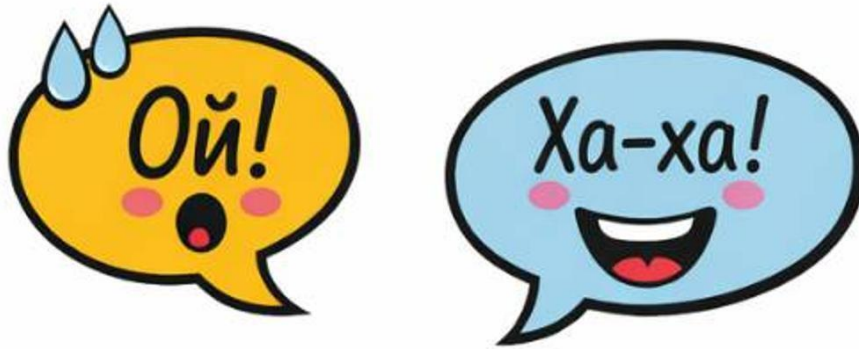

Виктория Балдёжная

Сербский язык БЕЗ СТРАХА

разговорник
с оцибками и смехом

Vajke za decu. Современные сказки для детей и их родителей на сербском, черногорском языке.

Виктория Балдёжная

**Сербский язык без страха:
разговорник с ошибками и смехом**

«Автор»

2026

Балдёжная В.

Сербский язык без страха: разговорник с ошибками и смехом / В. Балдёжная — «Автор», 2026 — (Vajke za decu. Современные сказки для детей и их родителей на сербском, черногорском языке.)

Для всех уровней, От А1 и А2 до В1 и В2. Подойдет и начинающим, и продолжающим. Эта книга — живой разговорник сербского языка, созданный на основе реальных и смешных историй начинающих студентов и самого автора, преподавателя сербского языка. В ней собраны ситуации, когда одно неверное слово превращает обычный диалог в комичное недоразумение. Ошибки с похожими словами, неожиданные реакции собеседников и дружеские объяснения помогают не только улыбнуться, но и лучше запомнить лексику. Каждая история сопровождается диалогом, описанием эмоций и пояснением, почему ошибка произошла и как её исправить. Такой формат делает изучение языка лёгким, увлекательным и практичным: читатель видит живую речь, учится не бояться ошибок и превращает их в инструмент обучения. Книга станет надёжным спутником для тех, кто хочет освоить сербский язык в реальных ситуациях и говорить свободно, без страха и скуки.

© Балдёжная В., 2026

© Автор, 2026

Содержание

Сербский язык без страха: разговорник с ошибками и смехом	5
Прича 1. Чија је то мајка?	7
Прича 2. Дечак, мачак и пас?	9
Прича 3. Путовање са пријатељима у Србију на скијање. Почетак	11
Прича 4. Путовање са пријатељима у Србију на скијање. Где	13
Прича 5. Мимоза	15
Прича 6. Гледати фестивал и не погрешити	18
Прича 7. Угасите музику, ја живим овде!	21
Прича 8. Баш отворена тараса	24
Прича 9. Прелив или пролив	26
Прича 10. Магазин или магацин	28
Прича 11. Изгубили смо нешто на плажи	30
Прича 12. Мрзим мраве	32
Прича 13: Куповина патика	34
Прича 14: Пасхални дарови и мали лапсус	36
Прича 15: Мало чудесне Црне Горе	38
Прича 16: У ординацији	40
Прича 17: Трећа кафа	42
Прича 18: Бурек и „кафа“ у пекари	44
Прича 19: Сок или „сок“?	46
Конец ознакомительного фрагмента.	49

Виктория Балдџна

Сербский язык без страха:

разговорник с ошибками и смехом

Сербский язык без страха:

разговорник с ошибками и смехом

Оглавление

Сербский язык без страха: разговорник с ошибками и смехом

Прича 1. Чија је то мајка?

Прича 2. Дечак, мачак и пас?

Прича 3. Путовање са пријатељима у Србију на скијање. Почетак

Прича 4. Путовање са пријатељима у Србију на скијање. Где је наш пријатељ од Немачкој?

Прича 5. Мимоза

Прича 6. Гледати фестивал и не погрешити

Прича 7. Угасите музику, ја живим овде!

Прича 8. Баш отворена тараса

Прича 9. Прелив или пролив

Прича 10. Магазин или магацин

Прича 11. Изгубили смо нешто на плажи

Прича 12. Мрзим мраве

Прича 13: Куповина патика

Прича 14: Пасхални дарови и мали лапсус

Прича 15: Мало чудесне Црне Горе

Прича 16: У ординацији

Прича 17: Трећа кафа

Прича 18: Бурек и „кафа“ у пекари

Прича 19: Сок или „сок“?

Прича 20: Стрип фест и „блитва“ у цепу

Прича 21: Где је гала шоу

Прича 22: Кисли али нису лимуни

Прича 23: Жућо и вечита забуна боја

Прича 24: Бонуси који нису стигли

Прича 25: Екскурзија у Требиње и стаклени мост

Прича 26: Жвака, коју сам чекала годину дана

Прича 27: Бакин хлеб — ВИП статус у пекари

Прича 28: Дрва до колена

Прича 29: Ретро ауто у Херцег Новом

Прича 30: Слатки кромпир

Прича 31: Залазак сунца на жичари

Прича 32: Мали неспоразум у кафеу

Прича 33: Где је «уход»?

Прича 34: Како могу да позовем мачку?

Прича 35: Један сат на пошти

Прича 36: Црвени ауто и капут поверења

- Прича 37: Мојдеж и сећање на корене
- Прича 38: Банкомат и скупа конверзија
- Прича 39: Тему и хотел
- Прича 40. Новогодишњи базар и чаролија око јелке
- Прича 41. Попуст који повећава цену
- Прича 42. Вакцинација по вестима
- Прича 43. Достава без доставе
- Прича 44. Операција «Капица»
- Прича 45. Операција «Сушење телефона»
- Прича 46. Новогодишња сарма и променљиви празници
- Прича 47. Збрка са салатама
- Прича 48. Бадње вече
- Прича 49. Кафа без кафе
- Прича 50. Крстовдански пливачи и њихове групе подршке у Херцег Новом
- Прича 51. Бојкот
- Прича 52. Куповина рибе на пијаци
- Прича 53. Кад добро јутро није јутро
- Прича 54. Хранити отпад на брегу мора
- Прича 55. Даваоц крви
- Прича 56. Укусни ручак у малом кафеу
- Прича 57. Прича о новој станарки
- Прича 58. Отварање новог Сунгу у Суторини
- Прича 59. Испраћај баку у Херцег Новом
- Прича 60. Аутобуска станица у Херцег Новом
- Прича 61. Жупа и изненађења на путу ка Тивту
- Прича 62. Зимски дани и летња лексика
- Прича 63. Ветар и огледало: мала авантура са депозитом
- Прича 64. Чисти четвртак
- Прича 65. Прича о лопти и јараку
- Прича 66. Хотел у Будви
- Прича 67. Шетња до крста у Бијелој
- Прича 68. О животним трикама, сладоледу и узајамној помоћи
- Прича 69. О учењу језика и креветићу

Прича 1. Чија је то мајка?

Ја сам почетник у српском језику. Јуче сам био у кафићу са пријатељем из Београда. Хтео сам да кажем да сам видео лепу мачку испред кафића. Али уместо тога, рекао сам:

Ја: „Видео сам баш лепу *мајку* испред кафића!“

Пријатељ: „Ма шта? Мајку? Чију мајку?“

Ја: „Ох, извини! Хтео сам да кажем *мачку*!“

Сви су почели да се смеју. Ја сам се осећао помало глупо и црвенео сам. Али пријатељ ми је рекао: „Не брини, све је у реду. Сви праве грешке. То је смешно, али тако учиш.“

После тога сам себи објаснио: „Добро, морам да пазим на речи. *Мачка* значи кошка, а *мајка* значи мама. Велика разлика!“

Касније сам се осећао боље. Схватио сам да је нормално правити грешке и да је важно наставити да причам. Сада имам смешну причу коју могу да поделим са другима.

Важне речи

мачка – кошка

мајка – мама

кафић – кафе

пријатељ – друг, другар

грешка – ошибка

реч – слово, слово/слово

разлика – разлика

језик – язык

почетник – новичок

прича – рассказ

Важни глаголи

видети – видеть

рећи – сказать

смејати се – смеяться

осећати се – чувствовать себя

објаснити – объяснить

учити – учить

правити – делать, совершать

наставити – продолжать

пазити – быть внимательным

делити – делиться

Перевод истории 1. Чья это мама?

Ја начинајући у српском језику. Вчера ја била у кафе са другом из Београда. Ја хотел рећи, да ја видел красиву кошку пред кафе. Но вместо этого ја рекао:

Диалог:

Ја: «Ја видел очень красивую *маму* пред кафе!»

Друг: «Что? Маму? Чью маму?»

Ја: «Ох, извини! Ја хотел сказать *кошку*!»

Все начали смеяться. Ја чувствовал себя немного глупо и покраснел. Но друг рекао ми: «Не волнуйся, всё в порядке. Все делают ошибки. Это смешно, но так ты учишься».

После этого ја објаснил себе: «Хорошо, нужно быть внимательным с словами. *Мачка* значит кошка, а *мајка* значит мама. Большая разница!»

Позже ја чувствовал себя лучше. Ја понял, что нормально делать ошибки и важно продолжать говорить. Теперь у меня есть смешная история, которую ја могу поделить с другими.

Упражнения для самостоятельной практики:

1. Расскажи свою историю ошибки. Опиши ситуацию, когда ты перепутал слова или сказал что-то неправильно на сербском. Как ты себя чувствовал?

2. Диалог с исправлением. Составь короткий диалог, где один человек делает смешную ошибку, а другой его поправляет. Попробуй использовать слова *мачка* и *мајка* или другие похожие.

3. Объясни разницу. Выбери два похожих слова на сербском (например, *дечак* и *мачак*) и объясни их значение. Придумай пример предложения для каждого.

Эти задания помогают:

тренировать рассказ от первого лица,

практиковать диалоги,

закреплять лексику и различия между словами.

Прича 2. Дечак, мачак и пас?

Јутрос сам одлучио да идем на трчање у парку са мом пријатељем. Понео сам и свог пса, Бруна. Док смо трчали, видео сам једног малог дечака који је играо са лоптом. Хтео сам да кажем пријатељу поред себе: „Погледај, како је сладак *дечак!*“ Али уместо тога, рекао сам: „Погледај, како је сладак *мачак!*“

Дијалог:

Пријатељ: „Ма шта? Маца? Где је маца?“

Ја: „Ох, не, не! Хтео сам да кажем *дечак!*“

Пријатељ: „Хаха, па добро, бар није пас!“

Сви су се насмејали, чак и дечак који је чуо. Ја сам се осећао помало непријатно, али и смешно. После сам себи рекао: „Добро, морам да пазим. *Дечак* значи мальчик, а *мачак* значи кот. Слично звучи, али није исто!“

Кад смо наставили трчање, осећао сам се боље. Схватио сам да је важно говорити, чак и кад грешиш. Сад имам још једну причу за речник — о мом псу, мом трчању и мом *мачку* који није постојао.

Важне речи

дечак – мальчик

мачак – кот

пас – собака

сладак – сладкий, милый

трчање – пробежка

лопта – мяч

пријатељ – друг

грешка – ошибка

прича – история

јутро – утро

Важни глаголи

трчати – бегать

видети – видеть

рећи – сказать

смејати се – смеяться

осећати се – чувствовать себя

пазити – быть внимательным

наставити – продолжать

играти се – играть

чути – слышать

схватити – понять

Перевод истории 2: мальчик, кот и пёс

Сегодня утром я решил пойти на пробежку с другом в парке. Я взял с собой своего пса, Бруно. Пока мы бежали, я увидел маленького мальчика, который играл с мячом. Я хотел сказать другу рядом: «Посмотри, какой симпатичный *мальчик!*» Но вместо этого сказал: «Посмотри, какой симпатичный *кот!*»

Диалог:

— Друг: «Что? Кот? Где кот?»

— Я: «Ох, нет, нет! Я хотел сказать *мальчик!*»

— Друг: «Ха-ха, ну хоть не собака!»

Все засмеялись, даже мальчик, который услышал. Я чувствовал себя немного неловко, но и смешно. Потом сказал себе: «Хорошо, нужно быть внимательным. *Дечак* значит мальчик, а *мачак* — кот. Похоже звучит, но не одно и то же!»

Когда мы продолжили пробежку, я чувствовал себя лучше. Я понял, что важно говорить, даже если ошибаешься. Теперь у меня есть ещё одна история для разговорника — о моём псе, моей пробежке и моём *коте*, которого не было.

Упражнения для самостоятельной практики:

Выбери правильное слово. Допиши предложения:

У парку сам видео малог _____ који игра са лоптом.

Мој _____ Бруно воли да трчи.

(варианты: *дечак* / *мачак* / *пас*)

Твоја прича. Напиши 3–4 реченице о свом изласку у парк или шетњи са псом. Употреби речи *пас*, *дечак*, *мачак* и један глагол из списка (нпр. *трчати*, *видети*, *смејати се*).

Прича 3. Путовање са пријатељима у Србију на скијање. Почетак

Добре вести: пријатељи су стигли, успели су да угурају све скије и бордове у један кофер и плате само један комад пртљага.

Лоше вести: један кофер је стигао без ручке и без два точка, а други — са свим стварима за скијање — није стигао уопште.

Сутра идемо у Србију на скијање, али опрема није комплетна. У аеродрому смо оставили пријаву, али нико не зове.

Путник: Добар дан, зовем због изгубљеног пртљага. Моје име је Ана Петровић. Кофер није стигао јуче са летом из Истанбула.

Службеник: Добар дан, госпођо Петровић. Можете ли ми рећи број пријаве?

Путник: Да, број је 4589-М.

Службеник: Хвала. Видим да је кофер пронађен у Истанбулу. Молим вас да позовете наш централни број: 011-234-5678, они ће организовати доставу.

Путник: У реду. Да ли треба да пошаљем е-пошту?

Службеник: Да, пошаљите кратку поруку на lost@airport.rs са вашим именом и адресом.

Путник: Добро. А могу ли да приђем прозору за информације?

Службеник: Наравно, прозор број три, одмах поред излаза. Тамо ће вам дати потврду.

Путник: Хвала вам пуно. Само још једно питање — да ли је кофер оштећен?

Службеник: Пише да је мало напукнут, али све ствари су унутра.

Путник: Одлично, бар нешто! Хвала и пријатан дан.

Службеник: Пријатан дан и вама, госпођо Петровић.

После много позива, кофер је ипак стигао — напукнут, али са свим ципелама и везовима.

Успех!

И само једна мала грешка у језику:

„Кофер је дошла!“ — тако је рекла пријатељица, заборавивши да је кофер мушког рода.

Важне речи

кофер — чемодан

пртљаг — багаж

лет — рейс

аеродром — аеропорт

пријава — заявление

ручка — ручка

точак — колесо

опрема — снаряжение

скије — лыжи

везови — крепления

Важни глаголи

стићи — прибыть

изгубити — потерять

чекати — ждать

звати — звонить

угурати — запихнуть

платити — заплатить

пријавити — заявить

доћи — прийти

путовати — путешествовать

смејати се — смеяться

Перевод истории 3: Путешествие с друзьями в Сербию на горнолыжку. Начало

Хорошие новости: друзья приехали, им удалось запихнуть все лыжи и борды в один чемодан и заплатить только за один багаж.

Плохие новости: один чемодан приехал без ручки и без двух колёс, а другой — со всеми вещами для катания — вообще не приехал.

Завтра мы едем в Сербию кататься на лыжах, но снаряжение неполное. В аэропорту мы оставили заявку, но никто не звонит.

Пассажи́р: Добрый день, звоню по поводу потерянного багажа. Моё имя — Ана Петрович. Чемодан не приехал вчера с рейсом из Стамбула.

Служащий: Добрый день, госпожа Петрович. Можете назвать номер заявки?

Пассажи́р: Да, номер 4589-М.

Служащий: Спасибо. Вижу, что чемодан найден в Стамбуле. Пожалуйста, позвоните по нашему центральному номеру: 011-234-5678, они организуют доставку.

Пассажи́р: Хорошо. Нужно ли отправить электронное письмо?

Служащий: Да, отправьте короткое сообщение на lost@airport.rs с вашим именем и адресом.

Пассажи́р: Понятно. А могу ли я подойти к окну информации?

Служащий: Конечно, окно номер три, сразу рядом с выходом. Там вам дадут подтверждение.

Пассажи́р: Большое спасибо. Ещё один вопрос — чемодан повреждён?

Служащий: Указано, что он немного треснул, но все вещи внутри.

Пассажи́р: Отлично, хоть что-то! Спасибо и хорошего дня.

Служащий: Хорошего дня и вам, госпожа Петрович.

После многих звонков чемодан всё же приехал — треснувший, но со всеми ботинками и креплениями. Успех!

И только одна маленькая ошибка в языке:

«Чемодан пришла!» — так сказала подруга, забыв, что слово «чемодан» мужского рода.

Упражнения для самостоятельной практики:

1. Заполни пропуски: Допиши правильное слово:

Кофер је _____ (повреждён / потерян / найден).

Молим вас да _____ (отправьте) вашу е-пошту.

Прозор (номер) _____ је одмах поред излаза.

2. Подготовьте текст для звонка в службу поддержки при поиске утерянного чемодана:.

Нужно спросить:

где чемодан,

какой номер заявки,

как получить подтверждение,

как и куда организовать доставку.

3. Вопросы для тренировки спонтанной речи на сербском языке.

Да ли је губитак пртљага велика ствар или само „ситница“? Објасни.

Шта би ти урадио/урадила ако твој кофер не стигне?

Које речи и изразе треба знати да би се снашао у аеродрому?

4. Мини-письмо: Напиши кратку е-пошту на сербском вежбајући лексику:

адреса, име, број пријаве, опис кофера, захтев за доставу.

Прича 4. Путовање са пријатељима у Србију на скијање. Где

ј
е наш пријатељ од Немачко
ј
?

Путовање са пријатељима није било без изненађења. Један друг је летео из Хамбурга. Дан пре његовог лета, 1. фебруара, сазнајемо да штрајкује аеродром Хамбурга — тачније служба за безбедносни преглед. Без њих нико не може да прође на лет.

Били смо забринути, јер су штрајкови непредвидиви. Читамо вести и чекамо.

Испоставља се да је један штрајк завршен, али 2. фебруара, на дан његовог лета, штрајкује већ служба за пртљаг. То није толико критично, аеродром ради и може се летети са ручним пртљагом. Али ми идемо на скијање — тешко је без сноуборда и опреме.

Информације су свуда супротне. Авио-компанија одбија да промени карту за други град поласка, јер по њиховим подацима наш лет је ујутру, а штрајк тек од 12 часова. У другим изворима пише да је целог дана.

Друг одлази у аеродром на срећу, не знајући да ли ће полетети и да ли ће успети да преда пртљаг.

Регистрацију успешно пролази. Кажу да пртљаг могу да приме, али у другом терминалу. Трчи тамо.

Чудом успева, пртљаг примају, не губе га и он чак стиже. Али било је узбудљиво.

Сада у наш све шири списак „шта узети у обзир при планирању путовања“ додајемо и „не куповати важне карте за први дан у месецу“ — раније су били само понедељци.

Важне речи

вести, новине – новости
кофер – чемодан
штрајк – забастовка
на време – вовремя
терминал – терминал
регистрација – регистрация
карта – билет
лет – рейс
ручни пртљаг – ручная кладь
опрема – снаряжение

Важни глаголи

летети – лететь
стићи – прибыть
чекати – ждать
читати – читать
одбити – отказать
предати – сдать (багаж)
успети – успеть
трчати – бежать
радити – работать
знати – знать

Перевод истории 4: Путешествие с друзьями в Сербию на горнолыжку. Где наш друг из Германии?

Одними чемоданами в этом отпуске приключения не ограничились. Один друг летел к нам из Гамбурга. И накануне мы узнаем, что 1 февраля, в день накануне его вылета к нам бастует аэропорт Гамбурга. А именно служба досмотра. Без неё никого пропустить на рейс невозможно.

Мы напряглись, так как забастовки дело непредсказуемое. Ждём и читаем новости.

Выясняется, что забастовка одних закончилась, но 2 февраля, в день вылета их Гамбурга, бастует уже багажная служба. Это не так критично, аэропорт работает и можно улететь с ручной клад в теории. Но мы же едем в горнолыжку, сложно улететь без сноуборда и снаряги.

Информация везде противоречивая. Авиакомпания отказывается менять билет на другой город вылета, так как по её информации, наш рейс утром, а забастовка только с 12 дня. А в других источниках пишут, что весь день.

Друг едет на удачу в аэропорт, не зная, улетит ли сам, удастся ли сдать багаж.

Регистрацию успешно проходит. Но багаж, говорят, в принципе могут принять, но в другом терминале. Мчите, дескать, туда.

Друг чудом успевает, багаж принимают, не теряют и он даже долетает. Но волнительно, конечно.

Теперь в наш все расширяющийся чеклист "что учесть при планировании поездки" добавляется "не покупать важные билеты на 1 число месяца" - раньше там были только понедельники.

Задачи (на српском)

Попуни реченице:

Авио-компанија је _____ да промени карту (*отказалась*).

Пртљаг је _____ у другом терминалу (*обнаружен, найден*).

Друг је _____ да стигне на време (*смог*).

Разговорна пракса: Замисли да купујеш авио-карту. Питај:

цену карте,

да ли постоји пртљаг у цену,

шта се дешава ако је штрајк.

Питања за дискусију:

Да ли је паметно купити карту за први дан у месецу?

Шта би ти урадио/урадила ако твој лет касни због штрајка?

Које информације треба проверити пре куповине карте?

Прича 5. Мимоза

Ова прича се догодила у јануару, када у Херцег-Новом почиње Фестивал мимозе који траје скоро месец дана. И мене је стигла мимозна прича!

Испред наше куће, како се испоставило, расте огромна мимоза. И цвета! Дивота!

Када смо се тек уселили, власница је рекла да је посадила то дрво пре 7–8 година, а оно је нарасло као лудо.

Сада се показало да је све много занимљивије. Почело је тиме што сам се похвалила власници мимозом испред куће. Она је замолила да је фотографишем. Фотографисала сам. Она се одушевила. Замолила је да поново фотографишем када буде сунчано време. Реч по реч, разговорили смо се.

Она је упозорила да ускоро може доћи жена да ореже мимозу ради продаје. То није лоповка, већ породични договор. А сорта је врло ретка, са великим жутим куглицама.

Како показује пракса, најбољи начин да сазнаш нешто магично јесте да ћутке климаш главом и слушаш. И тако је било!

Власница се сетила да је некада, још пре страшног земљотреса 1979. године, испред њихове старе куће на истом месту расла друга мимоза. И људи Тита (да, баш он!) узимали су мимозу без икакве надокнаде. Тито је уживао у њој, а породици власнице скоро ништа није остајало.

Али ништа, пре 7–8 година власница је дошла на Фестивал мимозе, који се тада одржавао код старе виле Тита у Игалу (обично је у Старом граду), купила тамо садницу и узгајила ново дрво од „Титове мимозе“ испред своје куће!

Вративши нас из магије судбина људи и дрвећа у стварност, власница је саветовала да уживамо у мимози док је не ореже она жена ради заједничке користи.

И ту се догодио наш мали дијалог:

— Погледај, Викторија, мимоза је као жена — лепа, али хировита, — рекла је власница, смејући се.

— Да, да, она је... како се каже... *жвака*! — одговорила сам, трудећи се да говорим на српском.

Власница се насмејала:

— Не *жвака*, него *жута*! *Жвака* је жвакаћа гума!

Обе смо се насмејале, а мимоза испред прозора заталасала граном, као да је и она намигнула.

Важне речи

мимоза – мимоза

фестивал – фестивалъ

кућа – дом

власница – хозяйка

садница – саженец

земљотрес – землетрясение

продаја – продажа

договор – договор

стварност – реальность

грешка – ошибка

Важни глаголи

расти – расти

цветати – цвести

посадити – посадить

фотографисати – фотографировать
одушевити се – восхититься
упозорити – предупредить
сетити се – вспомнить
узгајати – выращивать
уживати – наслаждаться
смејати се – смеяться

Перевод истории 5: Мимоза

Эта история произошла в январе, когда в Херцег-Нови стартует фестиваль мимозы, который будет длиться почти месяц. И меня настигла мимозная история!

Прямо перед нашим домом, как оказалось, растёт огромная мимоза. И цветёт! Красота дикая!

Когда мы только въехали, хозяйка просто сказала, что посадила это деревце лет 7–8 назад, а оно вон как вымахало.

А сейчас оказалось, всё гораздо интереснее! Началось всё с того, что я похвасталась хозяйке мимозой у дома. Она попросила сфоткать. Я сфоткала. Она восхитилась. Попросила сфоткать ещё раз в солнечную погоду. Слово за слово, разговорились.

Она предупредила, что скоро может прийти женщина состричь мимозу на продажу. Дескать, это не воровка, а договорённость семьи. А сорт очень редкий, с большими шариками-хлопьями.

Как показывает практика, лучший способ узнать ещё что-то магическое — просто молчать и поддакивать, развесив уши и глаза. Вдруг ещё что узнается. И так и случилось!

Хозяйка вспомнила, что раньше, ещё до страшного землетрясения 1979 года, перед их старым домом на этом же месте росла другая мимоза. И люди Тито (да, того самого, прикиньте!) таскали (без всякой платы!) хозяйскую мимозу. И тот наслаждался их мимозой, а самой семье хозяйки почти ничего не оставалось.

Но ничего, лет 7–8 назад хозяйка пришла на фестиваль мимозы, который тогда проходил у старой заброшенной виллы Тито в Игало (обычно он проходит в Старом граде), купила там саженец мимозы и взрастила из титовой мимозы новое деревце у своего дома! Так вот закутила, а?

Вернув нас от магии судеб людей и деревьев к мимолётной реальности, хозяйка советовала наслаждаться мимозой, пока её не срежет та женщина общей корысти и выгоды ради.

И тут случился наш маленький диалог:

— Смотри, Виктория, мимоза как жена — красива, но капризна, — сказала хозяйка, улыбаясь.

— Да, да, она је... како се каже... *жвака*! — ответила я, стараясь говорить по-сербски.

Хозяйка рассмеялась:

— Не *жвака*, а *жута*! *Жвака* — жевательная резинка!

Мы обе засмеялись, а мимоза за окном качнула веткой, будто тоже подмигнула.

Задаци за праксу

Попуни реченице:

Мимоза је _____ испред куће.

Власница је _____ садницу пре 7–8 година.

Људи Тита су _____ мимозу без надокнаде.

Разговорна пракса: Замисли да си на фестивалу мимозе. Питај продавца:

колико кошта садница,
да ли је сорта ретка,
како се узгаја мимоза.

Питања за дискусију:

Да ли је мимоза симбол лепоте или хировитости?
Шта би ти урадио/урадила да неко ореже твоје дрво?

Прича 6. Гледати фестивал и не погрешити

Ујутру сам пожелела да одем у Кумбор, јер већ толико живим у Херцег Новом, а тамо нисам била. Мислила сам, имаћу среће, затећи ћу догађај Фестивала мимозе са рибом и вином тамо. И шта је било?

Дошли смо на станицу, где аутобус треба да иде сваких пола сата. Чекали смо више од сат времена — тишина. Пут није затворен, аутомобили пролазе.

Испоставило се да даље на путу, одакле је наш аутобус требало да крене, постоји гужва код самог Кумбора због тог истог фестивала. Очигледно је неко паркирао на путу, што је овде уобичајено. Или је била несрећа. У четовима пишу да се у гужви вози сат и по, најмање. То нас није инспирисало и одустали смо од чекања аутобуса.

„Прошетали смо, м-да, можда кући?“ — предложио је муж. Али ми смо смислили други план.

Сели смо на други аутобус. Стигли до Мељина. Тамо смо на карти нашли случајну пешачку стазу у нигде. Није била много висока, ни много далека. Са бебом у ерго-ранцу — баш како треба.

Затворили смо руту кругом код познатог нам кафића у Подима са финалном тачком код тврђаве Шпањоле и кренули на пут.

Неколико сати лагане шетње, хладовина уместо сунца, флаша Кнеза Милоша са нама. Погледи, мимозе, цркве. Удобно спортско игралиште и цело поље крокуса!

Усред пута смо се сетили да у поноћ нисмо продужили кућни интернет. То значи да је уплата од 8 евра већ нестала, појела остатак на рачуну по неповољном тарифу. И да бака седи сама код куће без интернета.

Дошли смо до киоска. Допунили смо интернет. После неколико минута схватили смо да смо допунили погрешан број, не онај за кућни интернет.

Док смо корачали неуспели план спасавања интернета, сетили смо се да смо у кафићу у Подима заборавили омиљену бебину флашицу са водом. Она има широко грло. А син воли да на њој свира „водену музику“.

Али тај проблем је лако решив: знамо у којој кафани бака може да купи нови фреш, а флашицу да нам остави.

Важне речи

аутобус – автобус

станица – остановка

гужва – пробка

фестивал – фестивал

интернет – интернет

рачун – счѐт

продавница – магазин

флаша – бутылка

стаза – тропинка

црква – црковъ

Важни глаголи

чекати – ждать

кренути – отправиться

стићи – прибыть

одустати – отказаться

наћи – найти

сетити се – вспомнить

допунити – пополнить

заборавити – забыть

решити – решить

корачати – шагать

Перевод истории 6: Посмотреть фестиваль и не ошибиться

Утром я захотела поехать в Кумбор, а то уже сколько живу в Херцег Нови, а там не была. Думала, повезёт, застану мимозного фестиваля мероприятие с рыбой и вином там. И чего вышло?

Мы пришли на остановку, где автобус должен ходить каждые полчаса. Ждали час с хвостиком, тишина. Дорога не перекрыта, автомобили проезжают.

Оказалось, дальше по дороге, ОТКУДА должен ехать наш автобус, пробка у того самого Кумбора из-за того самого фестиваля. Видимо, кто-то на дороге припарковался, обычное тут дело. Или авария. В чатиках пишут, что ехать в пробке часа полтора, не меньше. Что нас не вдохновило и ждать автобуса дальше мы не стали.

"Погуляли, м-да, может домой уж?" - предлагал муж. Но мы придумали другой план.

Сели на другой автобус. Доехали до Мелинье, поближе, где ещё не началась пробка. А там на карте нашли случайную пешую тропинку в никуда. Не очень высокую, не очень далёкую. С двухгодовалым малышом на руках в эргорюкзак самое то.

Замкнули маршрут кольцом на известном нам кафе в Поди с финальной точкой у крепости Шпаньолы и двинулись в путь.

Пару часов неспешной дороги, тенек вместо палящего солнца, бутылка Князя Милоша с собой. Виды, мимозы, церкви. Уютная спорт площадка и целое поле крокусов!

В середине дороги мы вспомнили, что в полночь забыли продлить домашний интернет. А это значит, что кинутые накануне 8 евро на счёт уже сгорели, сожрав остаток на счёте по невыгодному тарифу. И что бабушка сидит дома одна, без интернета.

Долшли до киоска. Пополнили интернет. Через несколько минут поняли, что пополнили не тот номер, на котором домашний интернет, а другой.

Пока мы вышагивали неудавшийся с первого раза план по спасению интернета, вспомнили, что в кафе в Поди забыли любимую бутылочку ребенка с водой. Она с широким горлышком. И ребенок любит на ней играть водную музыку.

Но эту проблему легко можно решить, мы знаем, в каком кафе бабушка может купить себе новый свежавыжатый сок, а бутылочку отдать нам.

Задачи за праксу

Попуни реченице:

Ми смо _____ на станици сат времена.

У продавници смо _____ интернет.

У кафићу смо _____ флашицу.

Разговорна пракса: Замисли да си туриста у Херцег Новом. Питај локалца:

где је станица за аутобус,
колико траје пут до Кумбора,
где можеш да купиш интернет допуну.

Питања за дискусију:

Шта би ти урадио/урадила да аутобус не долази?

Да ли је боље чекати или смислити нови план?

Како решавати проблеме са интернетом у путовању?

Прича 7. Угасите музику, ја живим овде!

Раније сам увек била скептична према онима који гледају трке или маратон не на старту или циљу, већ негде на средини стазе.

Али бирајући место где да гледам „скалинаду“ — трку уз степенице од Шквера на мору до највише тврђаве Шпањоле — помислила сам да на старту и циљу нема шта да се види, најзанимљивије је баш гледати тркаче на степеницама! Старт је, као и обично, био касније од обећаних 9:30, тек у 10:45. Једном сам чак питала, изгубивши стрпљење, једног спорог тркача који је ишао ка старту сат времена после планираног почетка: — Када је почетак? — Па баш кад ја стигнем, ја сам организатор, без мене неће почети!

На средини степеница стазе лежале су цеви од оближње градње и понекад се котрљале. Нико их није уклонио нити оградио, само су се нове појављивале током трке.

Док смо пили кафицу и гледали припрему стазе, видели смо како организатори нису од првог пута успели да укључе звучник — нешто са кабловима или струјом. Потом су људи који су донели звучник отишли. А појавио се љутито настројен човек, космат, који је питао празну улицу: — Чије?! Чије?!

Седели смо двадесетак метара више и ћутали све док није покушао да искључи звучник. Очигледно му је сметао и ударао право у прозор, а своје „полако“ је заборавио код куће.

Покушај искључења је успео, човек је ишчупао кабл баш на средини моје реченице:

— Шта радите? Па то је Фестивал мимозе, званична трка, скалинада, организатори су укључили музику за спортисте!

— Ааа, онда добро, — протегао је он. — Покушаћу да поново укључим...

Мучио се са кабловима, али звучник је ћутао. Настала је пауза. Одлучила сам да наставим разговор:

— Можда вам треба помоћ?

— Ма не, ја уопште не волим ту вашу... како се зове... „шкарпинаду“.

— Скалинаду, — исправила сам га.

— Ето, — постидео се он, — увек мешам. Шкарпинада, скалинада... као да причам о риби.

Обоје смо се насмејали, али смех је био помало нелагодан: ја — од изненађења, он — јер је схватио како чудно звучи.

Важне речи

скалинада – трка уз степенице

скале, степенице – лестница

старт – старт

циљ – финиш

организатор – организатор

звучник – колонка

кабл – провод

фестивал – фестивал

трка – забег

прозор – окно

Важни глаголи

гледати – погледати

чекати – чекати

питати – питати

стићи – стићи

почети – почети

лежати – лежать

укључити – включить

искључити – выключить

смејати се – смеяться

мешати – путать

Перевод истории 7: Выключите музыку, я здесь живу!

Раньше я всегда скептически относилась к тем, кто смотрит гонки или марафон не на старте или финише, а где-то в середине трассы.

Но выбирая место, где наблюдать skalinađu — забег по лестницам от Шквера у моря до самой высокой крепости Шпаньолы — подумала, что на старте и финише смотреть нечего, самое классное именно посмотреть на бегунов на лестнице! Старт, как обычно, случился не в обещанные 9:30, а в 10:45. Один раз я даже спросила, исчерпав своё терпение ожидания у возможного бегуна, медленно бредущего в сторону старта спустя час после планируемого старта:

— А когда начало?

— А как раз вот когда я дойду, я организатор, без меня не начнут!

Прямо посередине лестницы-трассы лежали и временами выкатывались трубы от соседней стройки. Но кого это волнует. Их никто не убрал и не огородил, только новые доносились во время забега.

Пока мы потягивали кофеек и наблюдали за подготовкой трассы, видели, как организаторы не с первого раза подключили колонку, что-то с проводами или напряжением, не сразу всё работает. Потом принесшие колонку люди ушли. И вышел злобно настроенный лохматый человек, вопрошающий у пустой улицы:

— Чьё?! Чьё?!

Мы сидели метрах в 20 выше и молчали до тех пор, пока он не попытался отключить колонку. Видимо, она ему мешала и долбила прямо в окно, а своё *полако* человек забыл дома.

Попытка отключения прошла успешно, человек выдернул провод где-то на середине моей фразы:

— Что вы делаете? Это ж фестиваль мимозы, официальная гонка, скалинада, организаторы включили музыку для спортсменов!

— Аааа, тогда ладно, — протянул он. — Попробую обратно включить...

Он возился с проводами, но колонка молчала. Наступила пауза. Я решила поддержать разговор:

— Может, вам помочь?

— Да нет, я вообще не люблю эту вашу... как её... «шкарпинаду».

— Скалинаду, — поправила я.

— Ну вот, — смутился он, — я всё время путаю. Шкарпинада, скалинада... как будто про рыбу говорю.

Мы оба засмеялись, но смех был немного неловкий: я — от неожиданности, он — от того, что сам понял, как странно прозвучало.

Задачи за праксу

Попуни реченице:

Трка је почела тек у _____.

Организатор је _____ кабл.

Ми смо _____ кафу и гледали припрему.

Разговорна пракса: Замисли да си на фестивалу. Питај:

када је старт,
где је најбоље место за гледање,
зашто је музика важна за спортисте.

Питања за дискусију:

Да ли је боље гледати трку на старту, циљу или на средини стазе?

Како би ти реаговао/реговала да неко искључи музику на фестивалу?

Зашто је важно знати праве речи (скалинада vs. шкарпинада) у разговору?

Прича 8. Баш отворена тараса

Нашли смо нову локацију — други спрат и веранда кафеа „Београд“ у самом центру. Нас, ипак, нису услужили.

„Због времена,“ рекли су. Кажу, тамо само кад је сунчано. А сада југо, ветар, киша, све то... Видели сте палму?

„Конобарима је хладно да туда иду, не разумете?! Затворено.“

Може унутра и — пажња! — напољу на првом спрату.

Прилазим конобару и кажем:

— Али тараса је тако лепа, зар не?

Он одговара:

— Јесте, али сада је ветровито.

Тут ми је пријатељица покушава да каже на српском:

— Да, да, тараса је баш отворена!

Конобар се насмешио:

— Не каже се отворена у овом случају, него ветровита! Али разумем шта мислите.

Сви смо се мало насмејали, али било је помало незгодно.

Важне речи

тараса — терраса

незгодно — непријатно

конобар — официант

време — погода

ветар — ветер

киша — дождь

сунце — солнце

палма — пальма

центар — центр

спрат — этаж

Важни глаголи

услужити — обслужить

рећи — сказать

разумети — понимать

смејати се — смеяться

видети — видеть

седети — сидеть

чекати — ждать

доћи — прийти

затворити — закрыть

отворити — открыть

Перевод историје 8: Терраса слишком отворена

Мы нашли новое место — второй этаж и веранда кафе «Белград» прямо в центре. Но нас всё же не обслужили. «Из-за погоды», — сказали они. Мол, там только когда солнечно. А сейчас юго, ветер, дождь, всё это... Видели пальму? «Официантам холодно туда ходить, вы не понимаете?! Закрыто». Можно внутри и — внимание! — снаружи на первом этаже.

Я подошла к официанту и сказала: — Но ведь терраса такая красивая, правда? Он ответил: — Да, но сейчас ветрено.

Тут моя подруга попыталась сказать по-сербски:

— Да, да, терраса прямо отворена!

Официант улыбнулся:

— Не говорят «открытая» в этом случае, а «ветренная»! Но я понимаю, что вы имеете в виду.

Мы все немного посмеялись, но было слегка неловко.

Задачи за практику

1. Преведите на српски: «Мы сидели на веранде, но официант сказал, что закрыто».
2. Используйте слова «ветар», «киша», «сунце» в трёх разных предложениях.
3. Найдите в тексте все глаголы и поставьте их в прошедшее время.
4. Напишите короткий рассказ (3–4 предложения) о том, где вы любите сидеть в кафе.

Прича 9. Прелив или пролив

– Викторија, ајде! – гласно и строго викнула ми је власница наше куће јуче ујутру.

Тако ме она зове код себе. Обично због плаћања, рачуна и других свакодневних питања. Значи, морам брзо да одем у суседну кућу, чак и ако сам тек нашла време за своје хитне послове.

Долазим, а она испекла тарту. И не било какву, већ „петроградску тарту“!

– Ви сте из Петрограда? Мислим да треба да вас почастим.

Испричала је да још у оној таласу емиграције из Русије, 1905–1906. после револуције, многи су дошли у Црну Гору. Међу њима културни радници, музичари, писци, интелегенција. И донели су са собом културу... и рецепте своје кухиње.

Ово, каже, била је позната „петроградска пруга“ која је постала популарна после тог таласа релоканата. У њеној породици торта је била омиљена и често су је правили.

Изненадило ме је што сама власница има дијабетес, па јој торта скоро није дозвољена. Појела је само парче или два.

Када сам је питала колико дуго је правила тарту, она је одговорила новом причом.

Каже, када је уместо нас овде живела једна Норвежанка (за њих се каже да воле монотона дела и рецепте), она је тражила рецепт. Власница је почела да јој диктира, Норвежанка је записивала. На трећој страници рецепта рекла је: „Ој, све сам схватила, нећу ја то да правим!“.

А онда је дошло до једног малог неспоразума са мном. Власница ми је рекла:

– Викторија, молим те, донеси ми *прелив* за тарту из кухиње. Ја сам чула „пролив“ и брзо донела флашицу воде, мислећи да јој није добро.

Она се насмејала:

– Не, не, прелив, онај слатки сируп за тарту!

Сви смо се насмејали, али било је помало незгодно.

У наше време ја се у Санкт Петербургу више не сећам таквог десерта, а сигурно га не бих назвала популарним. Али овде, у Боки, он живи свој нови живот, носи у себи приче и празнике различитих генерација петрограђана и њихових локалних пријатеља. И зове се Петроградска торта.

Важне речи

торта – торт

прелив – глазури, сируп

пролив – понос

власница – хозяйка

кућа – дом

рецепт – рецепт

емиграција – эмиграция

култура – культура

дијабетес – диабет

празник – праздник

Важни глаголи

викнути – крикнуть

доћи – прийти

испећи – испечь

испричати – рассказать

донети – принести

записивати – записывать

схватити – понять

насмејати се – рассмеяться

питати – спросить

живети – жить

Перевод истории 9: Сироп или понос

– Виктория, подойди! – громко и строго крикнула мне хозяйка нашего дома вчера утром.

Так она зовёт меня к себе. Обычно по поводу оплаты, счетов и других бытовых вопросов. Значит, нужно быстро идти в соседний дом к ней, даже если у тебя только появилось время на свои срочные дела.

Прихожу, а она испекла торт. И не просто торт, а «Петроградский торт»!

– Вы же из Петрограда? Думаю, надо вас угостить.

Она рассказала, что ещё в ту волну эмиграции из России 1905–1906 гг. после революции многие приехали в Черногорию. Среди них были культурные деятели, музыканты, писатели, интеллигенция. И они привезли с собой всю эту культуру... и рецепты своей кухни.

Это, говорит, была известная тогда «петроградская полоска», которая стала популярной после той волны переселенцев. В её семье торт очень полюбился, и они часто его готовили.

Меня удивило, что сама хозяйка болеет диабетом, и ей торт почти нельзя. Она съела буквально кусочек или два.

Когда я спросила, долго ли она его готовила, хозяйка ответила новой историей.

Говорит, когда вместо нас здесь жила одна норвежка (считается, что они любят монотонные дела и рецепты), она попросила рецепт. Хозяйка начала диктовать, норвежка записывала. На третьей странице рецепта сказала: «Ой, всё поняла, я не буду это готовить!»

А потом случился маленький недоразумение со мной. Хозяйка сказала: – Виктория, пожалуйста, принеси мне *прелив* для торта из кухни. Я услышала «пролив» и быстро принесла бутылку воды, думая, что ей плохо.

Она рассмеялась:

– Нет, нет, прелив, сладкий сироп для торта!

Мы все посмеялись, но было немного неловко.

В наше время я уже не помню такого десерта в Санкт-Петербурге, и уж точно не назвала бы его популярным. Но здесь, в Боке, он живёт своей новой жизнью, несёт в себе истории и праздники разных поколений петроградцев и их местных друзей. И зовётся Петроградский торт.

Задачи за праксу

Попуни реченице:

Власница је _____ петроградску торту.

Викторија је погрешно разумела реч _____.

Норвежанка је _____ рецепт, али није га направила.

Питања за дискусију:

Зашто су сличне речи (прелив – пролив) опасне за учење језика?

Да ли је добро правити шале од језичких грешака?

Како грешке могу да помогну у учењу?

Прича 10. Магазин или магацин

Луче сам са пријатељицом Викторијом кренула у град.

— Хајде да идемо у магазин, треба ми нова кошуља, — рекла сам.

Викторија ме је погледала збуњено:

— У магацин? Али тамо је складиште, шта ћемо тамо?

— Не, не, мислила сам на место, где купујемо ствари, то је продавница, бутик!

— Аха, ја сам разумела магацин, као складиште робе.

Смејале смо се обе. На крају смо ипак ушле у прави магазин, купиле кошуљу и попиле кафу. Али сада Викторија увек пита два пута:

— Да ли мислиш на продавницу, магазин или на складиште?

Важне речи

продавница – магазин, бутик

магацин – склад

кошуља – рубашка

град – город

прави – настоящий

роба – товар, вещи

складиште – склад

магазин – журнал

пријатељица – подруга

бутик – бутик

Важни глаголи

ићи – идти

рећи – сказать

погледати – посмотреть

разумети – понять

смејати се – смеяться

ући – войти

купити – купить

попити – выпить

питати – спросить

мислити – думать

Перевод историји 10: журнал или склад

Вчера я вместе с подружкой Викторией отправилась в город.

— Давай пойдём в *журнал*, мне нужна новая рубашка, — сказала я.

Виктория посмотрела на меня удивлённо:

— В *магацин*? Но там же склад, что мы будем там делать?

— Нет, нет, я имела в виду *место, где покупаем вещи*, это магазин, бутик!

— Аааа, а я поняла *магацин*, как склад товаров.

Мы обе рассмеялись. В конце концов мы всё-таки зашли в настоящий магазин, купили рубашку и выпили кофе. Но теперь Виктория всегда спрашивает дважды:

— Ты имеешь в виду магазин, журнал или склад?

Задаци за праксу

Попуни реченице:

Викторија је мислила да идемо у _____.

У _____ се купује роба.

У _____ се чува роба.

Питања за дискусију:

Зашто су опасни „лажни пријатељи“ у језику?

Да ли знаш још неке речи које звуче слично на руском и српском, али значе различито?

Прича 11. Изгубили смо нешто на плажи

Сат времена пре заласка сунца свратили смо да обиђемо наше море. На плажи је дувао ветар историје и живота. Око осам људи ходало је тамо и назад, очигледно тражећи нешто међу каменчићима. Изгубили су, изгледа, нешто.

Питали смо их шта траже и да ли им је потребна помоћ.

Одговорили су да су изгубили један комад мозаика или слагалице. Дете је трчало с њим од боце до зида плаже и назад неколико пута, пуно енергије и хаоса живота. Није чудо што је баш сиви комад нестало. Најбоље га је тражити међу камењем. Једина разлика: изгубљен је био ромб са равним ивицама, а каменчићи су сви округли и глатки.

Увукли смо се у ту чудну и бесмислену авантуру. А зашто да не, до заласка је остао сат. Шушкаш камењем. Дишеш морем. Посматраш. Чудиш се колико је смећа и глупости попут ромбастих делова старих ђонова на плажи. Сви каменчићи различити. Понегде чудновати. Цео свет, као да слике можеш да црташ.

С једне стране, циљ тражења био је недостижан. С друге, отац једне девојчице-тражитељке рекао је да је она случајно нашла 20 евра. Тако да шансе за занимљив плен постоје.

Залазак се приближавао. Ми смо се шалили да ће последњи зрак сунца одразити изгубљени део под правим углом и учинити га видљивим.

Признали смо да нисмо баш добри трагачи и кренули кући. Ја сам, онако у шали, рекла мало разочараним нама:

– Ништа, сад ћемо ми да одемо, а срећа ће одмах њима, они ће брррзом да га нађу. То је њихова прича, а ми идемо.

И замислите, прошли смо три метра од плаже, а мајка те девојчице повикала:

– Нашла сам! Замислите, нашла сам! Ево га!

Топло осећање унутра, као да си прошетао поред чуда, веровао и сусрео га. Чак сам и својим петицама по камењу поред корачао.

Али ми кажемо: биће им још боље без нас. Ми одлазимо.

Важне речи

шала – шутка

Ђон – подошва

каменчић – камешек

мозаикум / слагалица – мозаика, пазл

ивица – крај

залазак – закат

комад – штука

трагачи – истргачи

смеће – мусор

чудо – чудо

Важни глаголи

тражити – истргати

изгубити – потерати

наћи – истргати

ходати, корачити – ходити, шагати

питати – истргивати

одговорити – отвечать
трчати – бегать
гледати – смотреть
шалити се – шутить
отићи – пойти, уйти, отойти

Перевод истории 11: Потеря на пляже

За час до заката мы зашли проведать наше море. На пляже веял ветер истории и жизни. Около 8 человек ходили туда и обратно, явно что-то высматривая среди камешков. Потеряли, видимо, что-то.

Спросили их, что ищут и нужна ли помощь?

Отвечают нам, что потеряли 1 кусочек мозайки или головоломки. Ребёнок бегал с ней от бутылки до стены пляжа и обратно несколько раз, наполненный энергией и хаосом жизни. Что не удивительно, из всех возможных цветов потерялся именно серый кусочек. Самое то искать среди камней. Единственное отличие: утерян был ромб с ровными краями, а камешки все плавные и округлые.

Втянулись в это удивительное и бессмысленное приключение. А чего, до заката час. Шуршишь камнями. Дышишь морем. Присматриваешься. Удивляешься, сколько мусора и ерунды вроде ромбовидных обрывков старых подошв на пляже. Все камни разные. Местами причудливые. Целый мир, хоть картины рисуй.

С одной стороны, цель поисков была недостижима. С другой, отец одной девочки-искательницы заявил, что та случайно нашла 20 евро. Так что шансы на интересную добычу есть.

Закат все приближался. Мы шутили, что сейчас последний луч заходящего солнца отразит поверхность утерянной детали под нужным углом, и она станет видна.

Признав, что искатели из нас так себе, решили пойти домой. Я шутки ради говорю немного разочарованным нам:

- Ну ничего, сейчас мы уйдём, и удача сразу к ним, они ррраз - и найдут этот кусок. Это же их история, а мы пошли.

И представляете, проходим 3 метра от пляжа и мама той девочки кричит:

- Я нашла! Представляете, нашла! Вот он!

Тёплое чувство внутри, будто погулял немного около чуда, верил и встретил его. Даже пяточками своими по камням рядом гулял.

Задачи за праксу

1. Измислите да изгубили сте нешто. Човек вас пита: „Шта сте изгубили? Где сте га/је/их видели последњи пут?“.

Задача: использовать минимум 5 новых слов и 3 глагола (тражити, питати, наћи).

2. „Да ли сте икада нешто изгубили на плажи (у аутобусу, на улици)?“

„Како сте га тражили?“

„Да ли сте пронашли? Како?“

3. „Да ли је боље тражити изгубљене ствари сам или уз помоћ других?“

Прича 12. Мрзим мраве

У априлу су око наше куће почели да се појављују мрави. Одлучила сам да одем у продавницу и да питам за замку за мраве.

Прилазим продавници и кажем:

— Добар дан, имате ли дворце за мраве?

Продавчица ме је погледала, па се насмејала:

— Дворце? Мислите замке?

— Ох, да, погрешила сам реч...

Она је љубазно одговорила:

— Замке немамо, али имамо обичан прашак против мрва. Ако баш хоћете замку, морате у пољопривредну апотеку.

— Апотеку? Какву апотеку? Нисам болесна. Мислим, нисте разумели...

— Пољопривредну, тамо продају хемију за домаћинство, средства против штеточина и за животиње.

Купила сам прашак, али касније су нам познаници саветовали још неколико начина: да се поспе сода или да се кредом — белим или шареним — нацртају линије кроз које мрави неће пролазити. Звучи смешно, али стварно је деловало! Барем док нисмо купили праву замку за мраве.

Важне речи

мрав – муравей

замка – ловушка

дворац – дворец

прашак – порошок

апотека – аптека

пољопривредна аптека – сельскохозјайствена аптека

хемија – химия

штеточина – вредитель

сода – сода

креда – мел

Важни глаголи

појавити се – появиться

отићи – пойти

питати – спросить

насмејати се – рассмеяться

понудити – предложить

купити – купить

саветовати – посоветовать

нацртати – нарисовать

деловати – действовать

погрешити – ошибиться

Перевод историје 12: Ненавижу мурављев

В априлу око нашег дома почели појављивати се мурављи. Ја решила поћи у магазин и спросити про ловушку для мурављев.

Подхожу в магазин и говорю:

— Добрый день, у вас есть дворцы для мурављев?

Продавчица посмотрела на меня и рассмеялась:

— Дворцы? Вы имеете в виду ловушки?

— Ох, да, я ошиблась в слове...

Она вежливо ответила:

— Ловушек у нас нет, но есть обычный порошок против муравьёв. Если уж вам нужна ловушка, нужно идти в сельскохозяйственную аптеку.

— Аптеку? Какую аптеку? Я же не больна. Я думаю, вы не поняли...

— Сельскохозяйственную, там продают бытовую химию, средства против вредителей и для животных.

Я купила порошок, но позже знакомые посоветовали ещё несколько способов: посыпать соду или мелком — белым или цветным — начертить линии, через которые муравьи не будут проходить. Звучит смешно, но действительно помогло! По крайней мере до тех пор, пока мы не купили нормальную ловушку для муравьёв.

Вежбе за праксу

1. Попуни реченице:

У априлу су се појавили _____ око куће.

Продавчица је понудила _____ против мрава.

Познаници су саветовали да се користи _____ или креда.

2. Питања:

Да ли користите природна средства против мрава (комарца) или купујете хемију?

Шта је важнији за вас: цена, безбедност, бренд, ефикасност?

Шта кажите у продавници ако купили сте нешто погрешно и схватили ово само код куће?

Прича 13: Куповина патика

У суботу сам отишла у продавницу спортске обуће да купим нове патике.

— Добар дан, тражим патике за трчање.

— Наравно, који број носите?

— Па... ујутру ми је нога мања, увече већа. Можда 38, а можда 39.

— Хм, добро, донесем вам оба.

(Продавац одлази, враћа се са две кутије.)

— Ево, пробајте ове, број 38. — Ух, мало притисне. Као да је подлога тврда. Не знам, могу ли да разгазим их брзо?

— Добро, онда пробајте 39.

— О, ове су удобне, али пертле су предуге.

— Можемо да заменимо пертле. Материјал је добар, а њон је флексибилан.

(Продавац поново одлази, враћа се са другим моделом.)

— Ове су од мрежастог материјала, нога дише.

— Свиђа ми се, али боја је... као да сам дошао на дискотеку.

— Ха-ха, мода је таква. Али најважније је да патике буду удобне и да имате мало простора у прстима.

— А шта ако ми нога увече отекне?

— Зато је боље узети пола броја веће. И увек пробајте обе ноге, не само једну.

На крају сам купила број 39, са новим пертлама. Продавац ми је рекао:

— Запамтите: патике нису само лепе, морају бити практичне.

Корисне речи

обућа – обувъ

патике – кроссовки

број – размер

њон – подошва

материјал – материал

пертле – шнурки

разгазити (газити) – расходить (ступать)

тиснути, притиснути – жать

кутија – коробка

продавница – магазин

Корисни изрази

Тражим патике – Ищу кроссовки

Који број носите? – Какой размер носите?

Мало притисне – Немного жмут

Ове су удобне – Эти удобные

Материјал је добар – Материал хороший

Њон је флексибилан – Подошва гибкая

Пертле су предуге – Шнурки слишком длинные

Нога дише – Нога «дышит»

Узмите пола броја веће – Возьмите на полразмера больше

Пробајте обе ноге – Примерьте обе ноги

Перевод историје 13: Покупка кроссовок

В суботу я пошла в магазин спортивной обуви, чтобы купить новые кроссовки.

— Добрый день, я ищу кроссовки для бега.

— Конечно, какой размер носите?

— Ну... утром у меня нога меньше, вечером больше. Может быть 38, а может 39.

— Хм, хорошо, принесу вам оба.

(Продавец уходит, возвращается с двумя коробками.)

— Вот, попробуйте эти, размер 38.

— Ух, немного жмут. Как будто подошва твёрдая. Не знаю, смогу ли я быстро их разносить?

— Хорошо, тогда попробуйте 39.

— О, эти удобные, но шнурки слишком длинные.

— Мы можем заменить шнурки. Материал хороший, а подошва гибкая.

(Продавец снова уходит, возвращается с другой моделью.)

— Эти сделаны из сетчатого материала, нога «дышит».

— Мне нравится, но цвет... как будто я пришла на дискотеку.

— Ха-ха, такая мода. Но самое важное, чтобы кроссовки были удобные и чтобы было немного места для пальцев.

— А что если вечером у меня нога отекает?

— Поэтому лучше взять на полразмера больше. И всегда примеряйте обе ноги, не только одну.

В конце я купила размер 39, с новыми шнурками. Продавец сказал мне:

— Запомните: кроссовки должны быть не только красивыми, но и практичными.

Вежбе за праксу

Попуни реченице:

Патике су _____ (удобне / тесне).

Ђон је _____ (тврд / флексибилан).

Пергле су _____ (предуге / кратке).

2. Практична питања:

Зашто је важно пробати обе ноге?

Зашто је боље узети пола броја веће?

Креативни задатак:

Напиши мини-причу (3–4 реченице) о смешној ситуацији у продавници обуће (нпр. купац тражи патике за дискотеку). Како видите, овај мој посјет продавнице био је без грешке! И вам то желим!

Прича 14: Пасхални дарови и мали лапсус

— О, домаћица је позвала на ускршње дарове.

За Ускрс смо добили јаја и јабуке, а ми смо у знак захвалности донели колачиће са чоколадним звездицама.

Домаћица је рекла:

— Прво јаје, обично црвено, зове се чуваркућа.

Оно чува кућу целе године.

Ја сам се насмејала и рекла:

— Чекајте, кувар? То је онај што спрема ручак?

— Ха-ха, не, не! Нисам рекла *кувар*, него *чувар*! Чуваркућа значи „чувар куће“. Од глагола чувати.

И сви су ми објаснили да се то прво јаје ставља на страну и чува целе године као заштита дома. А ако поред куће имате поток, постоји и обичај да се старо јаје баца у воду — да однесе све бриге и донесе нову срећу.

Корисне речи

Ускрс / Васкрс – Пасха

јаје – яйцо

чуваркућа – „хранитељ куће“ (посебно јаје)

поток – ручей

дарови – подарки

колачић – кекс (колач – торт, пирожное)

ручак – обед

звездице – звёздочки

лапсус, омашка – оговорка

обичај – обычай

Корисни глаголи

фарбати – красить

чувати – хранить

поделити – делить

даровати – дарить

пожелети – пожелать

бацити – бросить

донети – принести

смејати се – смеяться

печи – печь

славити – праздновать

Перевод историји 14. Пасхалне дары и маленькая оговорка

— О, хозяйка пригласила на пасхальные подарки.

На Ускрс мы получили яйца и яблоки, а в знак благодарности принесли кексы с шоколадными звёздочками.

Хозяйка сказала:

— Первое яйцо, обычно красное, называется *чуваркућа*.

Оно охраняет дом целый год.

Я засмеялась и сказала:

— Подождите, кувар? Это тот, кто готовит еду?

— Ха-ха, нет, нет! Я сказала не кувар, а чувар! Чуваркућа значит «хранитель дома». От глагола чувати — «охранять».

И все объяснили мне, что это первое яйцо откладывают в сторону и хранят целый год как защиту дома. А если рядом с домом есть ручей, существует обычай бросить старое яйцо в воду — чтобы оно унесло все заботы и принесло новую удачу.

Вежбе за праксе

1. Попуни реченице:

Прво јаје се зове _____.

За Ускрс људи _____ јаја.

Старо јаје се баца у _____ .

2. Питања за разумевање:

Зашто се прво јаје чува целе године?

Како мислите, шта значи бацити старо јаје у поток? У чему је смисао?

Прича 15: Мало чудесне Црне Горе

Давно смо планирали да одемо у Ђеновиће, сусједни град, до ресторана „Два капетана“, али нам је увијек изгледало далеко и дуго. За Петербург то звучи смијешно, јер „далеко“ значи 30–40 минута аутобусом, а до станице нам треба три минута хода.

Коначно смо стигли. А „Два капетана“ су затворени. Зовемо их телефоном преко Гугл мапа. Власници су били изненађени, јер су се затворили још у децембру. А ја мислим: па давно нема догађаја тамо, судећи по чатићу! Испоставило се да ће ускоро поново отворити. Али „ускоро“ оvdје значи не за пар сати, него негдје у јуну, за туристичку сезону. Обнављају се, укратко.

Изненадило ме није само то што је ритам живота оvdје такав да можеш пропустити затварање и отварање ресторана који те занима.

Него и то што ме један високи и лијепи момак гурнуо лактом док сам причала телефоном и замолио да питам власнике да ли могу некога препоручити гдје да се једе, јер је све затворено или прескупо.

И одговорили су нам! Заиста детаљно. Похвалили су комшије поред „Два капетана“ и испричали о новој „Кантини65“ у Ђеновићима у формату шведског стола. Новљани, знали сте? Невјероватно укусно и демократски по цијенама мјесто. И једна од најбољих плѣскавица на Балкану.

Тешко ми је замислити да би у Питеру власник ресторана тако разговарао са мном, другарски савјетујући добра мјеста.

Прије бих чула гунђање или искључен број и непочитане поруке у месинџерима.

Корисне ријечи

ресторан – ресторан

комшије – соседи

капетан – капитан

власник – хозяин

чатић – чатик

сезона – сезон

стол – стол

плѣскавица – плескавица

цијена – цена

порука – сообщение

Корисни глаголи

планирати – планировать

отићи – уйти, отправиться

затворити – закрыть

отворити – открыть

позвати – позвонить

изненадити – удивить

питати – спросить

препоручити – порекомендовать

испричати – рассказать

замислити – представить

Перевод историје 15. Немного чудесной Черногории

Немного удивительной Черногории.

Мы давно собирались доехать в Дженовичи, соседний городок, до ресторанчика "Два капитана", но всё было далеко и долго. По питерским меркам звучит смешно, потому что далеко - это 30-40 минут на автобусе, до остановки нам идти 3 минуты.

Наконец, мы доехали. А Два капитана закрыты. Звоним им по телефону с гугл карт. Хозяева явно удивились, так как закрылись ещё в декабре. А я думаю, что давно мероприятий там нет, судя по чатику! Оказалось, они уже скоро снова откроются. Но скоро - это не в течение пары часов, которые мы могли бы подождать, а где-то к июню, туристическому сезону. Обновляются, короче.

Поразило меня не только то, что темп жизни тут такой, что можно пропустить закрытие и открытие интересующего тебя ресторанчика.

Но и что высокий-красивый ткнул меня в бок, пока я говорила по телефону, и попросил узнать, может, они могут кого порекомендовать, где поесть, а то все закрыто или дорого.

И нам ответили!!! Реально подробно. Похвалили и соседей рядом с Двумя капитанами, и рассказали о свежей Кантине65 в Дженовичах в формате шведского стола. Херцег-Новские, вы знали?! Удивительно вкусное и демократичное по ценам место оказалось. И одна из самых вкусных плескавиц на Балканах.

Мне сложно представить, что в Питере со мной будет так общаться хозяин ресторана, по-товарищески советуя классные места.

Скорее, я услышу бурчание или выключенный номер и не прочитанные сообщения в мессенджерах.

Вјежбе за праксу

1. Попуни реченице:

Ресторан „Два капетана“ је био _____ (затворен / отворен).

Власници су рекли да ће отворити у _____ (децембру / јуну).

„Кантина65“ је у формату _____ (шведског стола / доставе).

2. Питања за разумевање:

Зашто су власници били изненађени када сте их позвали?

Шта је највише изненадило пријатеља док сте разговарали телефоном?

Како су власници помогли да пронађете мјесто за јело?

3. Креативни задатак: Напиши кратку причу (3–4 реченице) о томе како си у Црној Гори или Србији случајно открио ново мјесто за јело.

Прича 16: У ординацији

Докторка: Добар дан, без заказивања? То је реткост!

Родитељ: Да, планирамо да дете крене у вртић почетком септембра. Знамо да је потребна здравствена потврда, свежа, не старија од две недеље.

Докторка: А зашто тако рано?

Родитељ: Па, вртић каже да већ можемо.

Докторка: А како да проверим да нећете добити температуру за недељу дана?

Родитељ: Па, никако. Значи треба да дођемо баш последњег дана?

Докторка: Не, тад је гужва. Сада је мирно, и за вас и за нас је боље.

(Пауза, сви се насмеју.)

Родитељ: Па добро, можете ли да прегледате дете? Да ли треба неке налазе? Ми први пут добијамо ову потврду.

Докторка: Ма не, ево какво дивно дете. Ево ваша потврда. Знате, кад кажем „потврда“, неки родитељи из Русије чују „торта“.

Родитељ: Ха-ха, па ја сам већ помислила да ће дете добити чоколадну тарту уместо папира! Слатко је!

Докторка: Е, то би била најслађа администрација!

Родитељ: Много вам хвала! Видимо се! Али се искрено надамо да нећемо ускоро!

Вредне речи

вртић – детский сад

потврда – справка

докторка – врач (жен.)

заказивање – запись на приём

ординација – кабинет врача

гужва – очередь, толпа

преглед – осмотр

налаз – анализ, результат

родитељ – родитель

слатко – мило, приятно

Вредни глаголи

заказати (заказати термин) – записаться

примити – принять

проверити – проверить

добити – получить

доћи – прийти

прегледати – осмотреть

смејати се – смеяться, улыбаться

помислити – подумать

рећи – сказать

надати се – надеяться

Перевод истории 16. У врача

Доктор: Добрый день, без записи? Это редкость!

Родитель: Да, мы планируем, что ребёнок пойдёт в детский сад в начале сентября. Мы знаем, что нужна медицинская справка, свежая, не старше двух недель.

Доктор: А почему так рано?

Родитель: Ну, сад сказал, что уже можно.

Доктор: А как я проверю, что вы не заболаете через неделю?

Родитель: Никак. Значит, нам приходится прямо в последний день?

Доктор: Нет, тогда будет очередь. Сейчас спокойно, и вам, и нам удобнее.

(Пауза, все смеются.)

Родитель: Ну хорошо, вы можете осмотреть ребёнка? Нужно ли какие-то анализы? Мы первый раз получаем эту справку.

Доктор: Да нет, вот какой славный ребёнок. Вот ваша справка. Знаете, когда я говорю «справка», некоторые родители из России слышат «торт».

Родитель: Ха-ха, я уже подумала, что ребёнок получит шоколадный торт вместо бумаги! Милота!

Доктор: Э, это была бы самая сладкая администрация!

Родитель: Большое вам спасибо! До свидания! Но искренне надеюсь, что не скоро увидимся!

Задаци за вежбу

1. Попуни реченице:

За вртић је потребна _____ (потврда / торта).

Докторка је _____ дете (прегледала / појела).

У ординацији је било мало _____ (гужве / чоколаде).

2. Питања за дијалог:

Како објаснити докторки зашто вам треба потврда?

Шта питати ако не знате да ли су потребни налази?

Како љубазно питати када је најбоље доћи?

3. Роле-плеј: Направите дијалог: један ученик је „родитељ“, други је „докторка“. Родитељ тражи потврду, докторка поставља питања.

Прича 17: Трећа кафа

Крајем априла сваке године идемо на рт Вериге у један лепа кафић. Повод је посебан: годишња регата у Тивту. Јахте стартују у Тивту, обилазе острво Милосрђа, затим иду дуж Тивта ка Перасту, обилазе око острва Госпе од Шкрпјела и острва св. Ђорђа, а онда се враћају назад. Рт, где гледамо регату, најужи је део трке, и добро се види (и чује!) како учесници вичу, узбуђују се, показују тимски рад и вешто користе ветар и једра.

Кафић је прилично скуп, па ми обично узмемо само неки десерт и кафу. Овог пута смо наручили за троје: једну супу за баку, за нас двоје сладолед (две кугле) и две кафе. Онда смо схватили да ће се и наш двогодишњи малишан обрадовати сладоледу. И, желећи да блиснем знањем српског и редних бројева, викнула сам конобару: „Још трећи!“

Тада у истом тренутку нам се придружио друг са двоје деце. И после пет минута, погодите шта се десило? Тачно — конобар нам је донео још три кафе! Не један, трећи, него три!

Ја се дивим, деца друга су одушевљена, друг је у шоку, муж се смеје, бака пита шта се дешава. Конобар, уместо да се извини, каже: „Па показали сте три прста! Да сте показали један и рекли један, не бисте ме збунили!“

Сладолед је морао да се поједе и плати (са задовољством, нећу да лажем).

А друг је испричао још јачу причу. Не толико о језику, колико о сервису на Балкану. Када они су били у Бару, ушли су у неки ресторан да једу. Наручили храну и три капучина. Храну су донели, али кафе никако. Подсетили су: „А где је капучино?“ Донели су капучино. Један. Уместо три.

Тражили су још два. Донели. А онда донели рачун за шест капучина! Подсећам, донели су само три, и то после дугог подсећања. И конобар се није ни потрудио да се извини, каже: „Па ја сам узео нарудбу, онда донео, онда сте поново тражили, ја поново донео, све је у компјутеру.“

Тек када су пријатељи успели сасвим сигурно да кажу да се тако не ради, конобар је пустио, али врло невољно.

Надам се да ће ваши нарудбине у кафеу бити без таквих прича. А ако ипак — полако!

Вредне речи

рт – мыс

регата – регата

јахта – яхта

конобар – официант

нарудбина – заказ

рачун – счёт

сладолед – мороженое

кугла – шарик (мороженого, наапример)

прст – палец

полако – полегче, спокойнее (не просто слово, а философия жизни на Балканах без спешки и суеты)

Вредни глаголи

наручити – заказать

донети – принести

показати – показать

викнути – крикнуть

смејати се – смеяться

објаснити – объяснить

платити – заплатить

добити – получить

проверити – проверить

надати се – надеяться

Перевод истории 17. Третий кофе

В конце апреля мы каждый год ездим на мыс Вериге в красивое кафе. Повод особенный: ежегодная регата в Тивате. Яхты стартуют в Тивате, огибают остров Милосердия, потом идут вдоль Тивата в сторону Пераста, обходят вокруг острова Богоматери на Рифе и острова св. Георгия, а затем возвращаются обратно. Мыс, где мы смотрим регату, это самое узкое место гонки, и хорошо видно (и слышно!), как участники кричат, волнуются, показывают командную работу и умело используют ветер и паруса.

Кафе достаточно дорогое, поэтому мы обычно берем какой-то десерт и кофе. В этот раз мы заказали на троих один суп бабушке, нам с мужем два мороженых и два кофе. Потом поняли, что наш двухлетний малыш тоже будет рад мороженому. И, решив блеснуть знанием сербского и порядковых числительных, я крикнула официанту: еще третий!

Тут к нашему столику присоединился наш друг с двумя детьми. И через пять минут, как вы думаете, что произошло?

Правильно, официант принес нам еще три кофе! Не еще один, третий, а еще три!

Я в ужасе, дети друга в восторге, друг в сомнениях, муж смеется, бабушка спрашивает, что происходит. Официант, вместо того, чтобы извиниться, говорит, вы показывали три пальца! Показали бы один, и сказали один, сами меня запутали!

Мороженое пришлось съесть и оплатить (с удовольствием, врать не буду).

А друг рассказал историю еще похлеще. Не столько про язык, сколько про особенности сервиса на Балканах. Когда они были в Баре, зашли в кафе поесть. Заказали еду и три капучино. Еду принесли, а кофе нет и нет. Они напомнили, а где капучино? Им принесли капучино. Один. Вместо трех.

Они попросили еще два. Принесли.

А потом принесли счет на 6 капучино! Напоминаю, принесли только три их них, и те после долгих напоминаний. И официант даже не пытался извиниться, говорит, ну, я взял заказ, потом принес, потом вы снова, я снова принес, все в компьютере.

Только когда друзья смогли совсем уверенно говорить, что так дела не делаются, официант пошел на попятный, но очень неохотно.

Надеюсь, ваши заказы в кафе будут без таких историй. Ну а если вдруг – полако!

Задаци за вежбу

1. Попуни реченице:

Конобар је _____ три кафе уместо једне.

Ми смо _____ сладолед и кафу.

На крају смо морали да _____ рачун.

2. Питања за дијалог:

Шта кажете ако добијете погрешан рачун у кафеу?

Како љубазно питати конобара да ли је рачун тачан?

Како реагујете ако вам донесу више пића него што сте наручили?

Прича 18: Бурек и „кафа“ у пекари

Један човек је ушао у малу пекару у Херцег Новом. Мирис бурека са месом ширио се по целој улици. Сео је за сто и позвао конобара.

Човек: Добар дан! Молим вас један бурек са месом. А реците ми, са којом кафом је најбоље да га једем? Еспресо, макијато, капучино?

Конобар: (насмеја се) Са буреком иде јогурт.

Човек: Јогурт? А то је нека врста кафе? Јогурт макијато?

Конобар: Не, не, прави јогурт, у чаши или у малој боци.

Човек: Чекајте, па ја сам питао за кафу...

Конобар: Знам, али код нас је обичај да се бурек једе са јогуртом.

Човек је дуго гледао у боцу и није могао да схвати. Тек кад је прочитао етикету, видео је: „Добро иде уз омлет, сендвич и бурек. За доручак, ручак и вечеру.“

Човек: Аха! Значи није кафа, него баш јогурт!

После тога је приметио да скоро нико у пекари не узима кафу уз бурек. Најчешће узимају јогурт или чак колу. А они који пију кафу, пију је саму или уз неки слатки десерт.

Човек: Па добро, мораћу да пробам. Ако је традиција, онда нека буде јогурт!

Корисне речи

бурек – пирог с месом

јогурт – йогурт

кафа – кофе

пекара – пекарня

конобар, келнер – официант

еспресо – эспрессо

макијато – макиато

капучино, дојч – капучино

етикета – упаковка, етикетка

обичај – обычай

Корисни глаголи

наручити – заказать

јести – есть

питати – спросить

смејати се – смеяться

објаснити – объяснить

гледати – смотреть

прочитати – прочитать

приметити – заметить

пробати – попробовать

узети – взять

Перевод историји 18. Бурек и «кофе» в пекарне

Один человек зашёл в маленькую пекарню в Херцег-Новом. Запах бурека с мясом распространялся по всей улице. Он сел за стол и позвал официанта.

Человек: Добрый день! Пожалуйста, один бурек с мясом. А скажите, с каким кофе лучше всего его есть? Эспрессо, макиато, капучино?

Официант: (улыбнулся) К буреку идёт йогурт.

Человек: Йогурт? А это какой-то вид кофе? Йогурт макиато?

Официант: Нет-нет, настоящий йогурт, в стакане или в маленькой бутылке.

Человек: Подождите, но я же спрашивал про кофе...

Официант: Знаю, но у нас обычай есть бурек с йогуртом.

Человек долго смотрел на бутылку и не мог понять. Только когда прочитал этикетку, увидел: «Хорошо подходит к омлету, бутерброду и буреку. На завтрак, обед и ужин».

Человек: Ага! Значит, это не кофе, а именно йогурт!

После этого он заметил, что почти никто в пекарне не берёт кофе к буреку. Чаще берут йогурт или даже колу. А те, кто пьют кофе, пьют его просто так или со сладким десертом.

Человек: Ну что ж, придётся попробовать. Если это традиция, пусть будет йогурт!

Задаци за вежбу

1. Попуни реченице:

У пекари је човек _____ бурек са месом.

Конобар је предложио _____ уместо кафе.

На етикети је писало да јогурт иде уз _____.

2. Питања за дијалог:

Шта је човек прво мислио да је јогурт?

Зашто је био збуњен?

Шта је на крају одлучио да проба?

3. Креативни задатак: Напиши кратак дијалог (3–4 реченице). Коју необичну навику у исхрани сте приметили у другим земљама или градовима?

Прича 19: Сок или „сок“?

Кад год су у стан долазили мајстори или водоинсталатери, Марија је имала један обичај: увек је питала да ли желе воду или нешто да попију.

Марија: Добар дан! Хоћете ли мало воде или можда сок?

Мајстор: Ако може сок, хвала.

Марија је одмах износила две боце: једну са јабучним соком, другу са поморанциним.

Марија: Ево, увек имамо ова два — јабука или поморанца. Шта вам је драже?

Мајстори би узели чашу, али некако невољно, као да нису баш задовољни.

Други мајстор: Па... добро, дајте поморанцу.

Марија је дуго мислила да је проблем у укусу. Зашто се увек чуде, а ипак узимају?

Конечно, на часу српског, питала је професора.

Марија: Знате, увек нудим сок, али мајстори изгледају разочарано. Шта није у реду?

Професор: Ах, то је једна језичка навика. Код нас „сок“ често значи било који хладан напитаk. Најчешће — кока-кола.

Марија: Значи, кад кажу „сок“, они мисле газирано пиће?

Професор: Управо тако. А пошто волимо јако и слатко, најпопуларније је баш кола.

Марија се насмејала и схватила да није проблем у њеним соковима, већ у различитим навикама и значењу речи.

Од тада је одлучила да допуни залихе кока-коле у фрижидеру. Иако никада посебно није волела кока-колу. После тог случаја прошло је пар година, и сада се испоставило да је кола постала и њено омиљено пиће.

Корисне речи

мајстор – мастер, рабочий

водоинсталатер – сантехник

навика – привычка

сок – сок / напиток (и даже кола!)

јабука – яблоко

поморанца – апельсин

газирано пиће – газированный напиток

кока-кола – кока-кола

разочарање – разочарование

навика већине – привычка большинства

Корисни глаголи

понудити – предложить

донети – принести

узети – взять

питати – спросить

објаснити – объяснить

мислити – думать

чудити се – удивляться

смејати се – смеяться

схватити – понять

волети – любить

Перевод историје 19. Сок или «сок»?

Когда в квартиру приходили мастера или сантехники, у Марии была одна привычка: она всегда спрашивала, хотят ли они воды или чего-нибудь попить.

Мария: Добрый день! Хотите немного воды или, может быть, сок?

Мастер: Если можно, сок, спасибо.

Мария сразу приносила две бутылки: одну с яблочным соком, другую с апельсиновым.

Мария: Вот, у нас всегда есть эти два — яблочный или апельсиновый. Что вам больше нравится?

Мастера брали стакан, но как-то неохотно, будто не совсем довольны.

Другой мастер: Ну... хорошо, дайте апельсиновый.

Мария долго думала, что дело во вкусе. Почему они всегда удивляются, но всё равно берут?

Наконец, на уроке сербского она спросила преподавателя.

Мария: Знаете, я всегда предлагаю сок, но мастера выглядят разочарованными. Что не так?

Преподаватель: Ах, это языковая привычка. У нас «сок» часто означает любой холодный напиток. Чаще всего — кока-колу.

Мария: Значит, когда они говорят «сок», они имеют в виду газировку?

Преподаватель: Именно так. А так как мы любим жирное и сладкое, самым популярным напитком здесь является кола.

Мария засмеялась и поняла, что дело не в её соках, а в разных привычках и значении слова.

С тех пор она решила пополнить запасы кока-колы в холодильнике. Хотя никогда особенно не любила кока-колу. После этого случая прошло пару лет, и теперь оказалось, что кола стала и её любимым напитком.

Задачи за вежбу

1. Попуни реченице:

Марија је увек _____ мајсторима воду или сок.

Мајстори су често _____ кока-колу кад кажу „сок“.

Професор је _____ да „сок“ значи било који хладан напиток.

2. Питања за дијалог:

Шта је Марија прво мислила о реакцији мајстора?

Како је професор објаснио значење речи „сок“?

Зашто су мајстори изгледали разочарано?

Прича 20: Стрип фест и „блитва“ у цепу

После дугог и напорног радног дана, била сам срећна што могу да устанем и одем у Стари град на концерт у правом амфитеатру на отвореном, међу палмама.

Пешке од куће свега десет минута. Можда чак и мање.

Амфитеатар је за нас нова локација. Прошле године нисмо били тамо, само смо пролазили успут. Налази се у центру, али је сакривен иза продавнице и биоскопа. А кад идеш негде, не пролазиш поред њега, иако је баш близу.

Догађај је био сјајан. Прво, сам *strip festival* — то није оно на шта би помислио неко ко говори руски. То је, пазите, фестивал стрипа, односно комикса! Логично. „Strip“ значи трака, а комикси су се некад штампали баш у таквим тракама од више слика.

Али то није било најзанимљивије. Десило се нешто ново у мом живом дијалогу са локалним људима — обожавам такве ситуације! Док сам трчала уз степенице Старог града, неко ме је дозвоао:

– Госпођо! Цуро! (зар мене зову? Добро, окренућу се.)

– Молим?

– (Па у цепу вам) блицва (гори)!

Шта се дешава у мојој глави током наредне две веома дуге секунде: „Добро, не знам реч блицва, али су је рекли врло јасно. Најближе што ми је познато је *блитва*. Али то сигурно значи спанаћ. Тешко да би рекли да ми у панталонама гори спанаћ.“

Већ сам хтела само да кажем „Хвала, молим“ и да побегнем. Као у свакој нејасној ситуацији.

Али ипак сам решила да проверим џеп. Тамо — телефон. На њему укључена лампица, коју сам раније упалила да бих прошла кроз башту од куће до улице. Заборавила сам да је искључим.

Највећа шала је у томе што знам речи као *светло, лампица, сјалица, фонарић*. Али ниједна није ни близу овој *блицви*.

Испоставило се да то значи „блиц“, односно „флеш“. Кад сам превела са српског на руски, одмах је било јасно. Али обрнуто — са руског на српски — такав превод није лако наћи. Чак ни преко енглеског, иако то обично помаже.

У суштини, логично. Подсећа на енглеско *blink*, трептати.

Али стварно, да није било моје „мигајуће позади“ и двојице пажљивих момака, никад не бих сазнала ту реч.

Корисне речи

пешке – пешком

Фестивал, фешта, фест – фестивал

стрип – комикс

степенице – лестница

џеп – карман

цура – девојка

лампица, сјалица – лампочка

блицва – вспышка (фонарик)

навика – привычка

превод – перевод

Корисни глаголи

трчати – бежать

дозвати – окликнуть, позвать

окренути се – обернуться

рећи – сказать

мислити – думать

проверити – проверить

заборавити – забыть

смејати се – смеяться

схватити – понять

превести – перевести

Перевод историји 20. Фестивал комиксов и «шпинат» в кармане

После долгого и утомительного рабочего дня я была рада встать и пойти в Старый град на концерт в настоящем амфитеатре под открытым небом и пальмами.

Пешком от дома всего 10 минут. Может, даже меньше.

Амфитеатр - новая для нас локация, кстати, в прошлом году как-то особенно не были в этом амфитеатре, только вскользь проходили. Он находится в центре, но скрыт за продуктовым магазином и кинотеатром. А когда куда-то идешь, мимо него не проходишь, хотя он овсем рядом.

Событие было шикарное. Во-первых, сам strip festival — это фестиваль не того, о чем можно и хочется подумать русскоязычному человеку. А, внимание, фестиваль комиксов!! Так-то логично. Strip - полоска на английском, а комиксы как раз раньше такими широкими полосами из серии картинок верстали.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «Литрес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на Литрес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.